

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

10 päivänä joulukuuta 2020*

[Teksti oikaistu 24.3.2021 annetulla määräyksellä]

Ennakkoratkaisupyyntö – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Turvapaikkapolitiikka – Pakolaisaseman myöntämistä ja poistamista koskeva menettely – Direktiivi 2005/85/EY – 25 artiklan 2 kohta – Tutkimatta jättämisen perusteet – Jäsenvaltio jättää kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta, koska hakijalle on aiemmin myönnetty toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa – Asetus (EY) N:o 343/2003 – Asetus (EU) N:o 604/2013

Asiassa C-616/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka High Court (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) on esittänyt 2.7.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.8.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

M. S.,

M. W. ja

G. S.

vastaan

Minister for Justice and Equality,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot, varapresidentti R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) ja tuomarit C. Toader, M. Safjan ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– [Sellaisena kuin se on oikaistuna 24.3.2021 annetulla määräyksellä] M. S., edustajinaan C. O'Dwyer, SC, J. Buckley, barrister ja J. Brick, solicitor,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

- [Sellaisena kuin se on oikaistuna 24.3.2021 annetulla määräyksellä] M. W., edustajinaan C. O'Dwyer, SC, J. Buckley, barrister ja J. Watters, solicitor,
- [Sellaisena kuin se on oikaistuna 24.3.2021 annetulla määräyksellä] G. S., edustajinaan M. Conlon, SC, D. Leonard, barrister ja C. Ó Briain, solicitor,
- [Sellaisena kuin se on oikaistuna 24.3.2021 annetulla määräyksellä] Minister for Justice and Equality ja Irlanti, asiamiehinään M. Browne, G. Hodge ja A. Joyce, avustajinaan R. Barron, SC ja S. Kingston, barrister,
- Euroopan komissio, asiamiehinään J. Tomkin, A. Azéma ja M. Condou-Durande,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.9.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY (EUVL 2005, L 326, s. 13) 25 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty kolmessa asiassa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä M. S., M. W. ja G. S. ja toisaalta Minister for Justice and Equality (oikeus- ja tasa-arvoministeri, Irlanti) ja joissa on kyse siitä, että mainittu ministeri hylkäsi heidän kansainvälistä suojelua koskevat hakemuksensa sillä perusteella, että he saavat toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2005/85

- 3 Direktiivin 2005/85 johdanto-osan 1, 6 ja 22 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Yhteinen turvapaikkapolitiikka ja siihen sisältyvä yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä ovat olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta toteuttaa asteittain vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, joka on avoin yhteisöstä olosuhteiden pakosta ja oikeutetusti suojaa hakeville henkilöille.

--

(6) Pakolaisaseman myöntämistä ja poistamista koskevissa menettelyissä sovellettavien sääntöjen keskinäisen lähentämisen pitäisi osaltaan rajoittaa turvapaikanhakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltioiden välillä, jos tällainen liikkuminen johtuu lainsäädännöllisistä eroavuuksista.

--

(22) Jäsenvaltioiden olisi tutkittava kaikki turvapaikkahakemukset sisällöllisesti eli arvioitava, voidaanko asianomaista hakijaa pitää pakolaisena kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua

tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY [(EUVL 2004, L 304, s. 12)] mukaisesti, ellei tässä direktiivissä säädetä toisin, erityisesti silloin, kun voidaan kohtuullisesti olettaa, että toinen valtio suorittaa tutkinnan tai antaa riittävän suojelun. Jäsenvaltioita ei pitäisi etenäkään velvoittaa arvioimaan turvapaikkahakemuksen sisältöä silloin, kun ensimmäinen turvapaikkamaa on myöntänyt hakijalle pakolaisaseman tai muutoin riittävän suojelun ja hakija otetaan takaisin tähän maahan.”

4 Direktiivin 2005/85 1 artiklan mukaan direktiivin tarkoituksena on esittää vähimmäisvaatimukset pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevia jäsenvaltioiden menettelyjä varten.

5 Mainitun direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

--

k) ’jäämällä jäsenvaltioon’ jäämistä sen jäsenvaltion alueelle, myös rajalle tai kauttakulkualueelle, jossa turvapaikkahakemus on tehty tai jossa sitä tutkitaan.”

6 Direktiivin 25 artiklassa, jonka otsikko on ”Hakemukset, joilta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset”, säädetään seuraavaa:

”1. Niiden tapausten lisäksi, joissa hakemusta ei tutkita [niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annetun ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 343/2003 (EUVL 2003, L 50, s. 1)] mukaisesti, jäsenvaltiot eivät ole velvollisia tutkimaan, voidaanko turvapaikanhakija määrittellä pakolaiseksi direktiivin [2004/83] mukaisesti, kun hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset tämän artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset tämän artiklan perusteella, jos:

a) toinen jäsenvaltio on myöntänyt pakolaisaseman;

b) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan 26 artiklan mukaisesti hakijan kannalta ensimmäiseksi turvapaikkamaaksi;

c) jokin muu maa, joka ei ole jäsenvaltio, katsotaan 27 artiklan mukaisesti hakijan kannalta turvalliseksi kolmanneksi maaksi;

d) hakija saa jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon muulla perusteella, minkä johdosta hänelle on myönnetty oikeus pakolaisaseman mukaisia oikeuksia ja etuuksia vastaavaan asemaan direktiivin [2004/83] nojalla;

e) hakija saa jäädä asianomaisen jäsenvaltion alueelle muilla perusteilla, mikä suojaa häntä palauttamiselta siihen saakka, kunnes d alakohdan mukaista aseman määrittelyä koskevassa menettelyssä on annettu päätös;

--”

Direktiivi 2013/32/EU

7 Direktiivi 2005/85 on laadittu uudelleen kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/32/EU (EUVL 2013, L 180, s. 60).

8 Direktiivin 2013/32 johdanto-osan 58 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”[EU- ja EUT-sopimuksiin] liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.”

9 Kyseisen direktiivin 1 artiklan mukaan tämän direktiivin tarkoituksena on perustaa yhteiset menettelyt vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/95/EU (EUVL 2011, L 337, s. 9) mukaista kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista varten.

10 Direktiivin 2013/32 33 artiklan, jonka otsikko on ”Hakemukset, joilta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset”, sanamuoto on seuraava:

”1. Niiden tapausten lisäksi, joissa hakemusta ei [kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] asetuksen (EU) N:o 604/2013 [(EUVL 2013, L 180, s. 31)] mukaisesti tutkita, jäsenvaltiot eivät ole velvollisia tutkimaan, voidaanko hakijaa pitää henkilönä, joka voi saada kansainvälistä suojelua direktiivin [2011/95] mukaisesti, kun hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset tämän artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat katsoa kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset ainoastaan, jos:

a) toinen jäsenvaltio on myöntänyt kansainvälistä suojelua;

– –”

11 Direktiivin 2013/32 53 artiklan, jonka otsikko on ”Kumoaminen”, ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan direktiivi [2005/85] tämän direktiivin sitomien jäsenvaltioiden osalta 21 päivästä heinäkuuta 2015, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä II olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava siinä mainittu direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä.”

Dublin III -asetus

- 12 Asetuksen N:o 604/2013 (jäljempänä Dublin III -asetus), jolla asetus N:o 343/2003 (jäljempänä Dublin II -asetus) on kumottu ja korvattu, johdanto-osan 2 ja 41 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä, on olennainen osa [unionin] tavoitetta muodostaa asteittain vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin niille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat oikeutetusti hakemaan suojelua unionista.

--

(41) [EU- ja EUT-sopimuksiin] liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan ja 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.”

- 13 Kuten tämän asetuksen 1 artiklasta ilmenee, asetuksen tavoitteena on vahvistaa tällaiset perusteet ja menettelyt siltä osin kuin kyse on kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista; Dublin III -asetuksen 2 artiklan b alakohdassa viitataan direktiivin 2011/95 2 artiklan h alakohtaan sisältyvään määritelmään, jonka mukaan kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset ovat pakolaisasemaa tai toissijaista suojeluasemaa koskevia hakemuksia.

- 14 Mainitun asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltio, joka on tämän asetuksen perusteella vastuussa hakemuksen käsittelystä, on velvollinen:

--

d) ottamaan 23, 24, 25 ja 29 artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti takaisin kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön, jonka hakemus on hylätty ja joka on jättänyt hakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai joka oleskelee ilman oleskelulupaa toisessa jäsenvaltiossa.”

- 15 Saman asetuksen 48 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Kumotaan [Dublin II -asetus].

--

Viittauksia kumottuun asetukseen tai kumottuihin artikloihin pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.”

Irlannin oikeus

- 16 Kansainvälisestä suojelusta vuonna 2015 annetun Irlannin lain (International Protection Act 2015) 21 §:n 2 momentin a kohdan sanamuodon mukaan kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta ei oteta tutkittavaksi, jos toinen jäsenvaltio on myöntänyt hakijalle pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

- 17 M. S., M. W. ja G. S. ovat kolmansien maiden kansalaisia, jotka saatuaan toissijaisen suojeluaseman Italiassa saapuivat Irlantiin vuonna 2017 ja tekivät siellä kansainvälistä suojelua koskevat hakemukset International Protection Officeen (Kansainvälistä suojelua käsittelevä virasto, Irlanti).
- 18 Kansainvälistä suojelua käsittelevä virasto hylkäsi nämä hakemukset 1.12.2017, 2.2.2018 ja 29.6.2018 tekemillään päätöksillä sillä perusteella, että asianomaisille oli jo myönnetty toissijainen suojeluasema toisessa jäsenvaltiossa eli Italiassa.
- 19 M. S., M. W. ja G. S. valittivat kyseisistä päätöksistä International Protection Appeals Tribunaliin (kansainvälistä suojelua koskevia asioita käsittelevä tuomioistuin, Irlanti), joka hylkäsi valitukset 23.5.2018, 28.9.2018 ja 18.10.2018 tekemillään päätöksillä.
- 20 Pääasioiden valittajat valittivat kyseisistä päätöksistä High Courtiin (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) ja vaativat niiden kumoamista.
- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa 19.3.2019 annetun tuomion Ibrahim ym. (C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219) 58 ja 71 kohtaan viitaten, että direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltio voi jättää turvapaikkahakemuksen tutkimatta silloin, kun toinen jäsenvaltio on myöntänyt hakijalle kansainvälistä suojelua, olipa kyse sitten pakolaisasemasta tai toissijaisesta suojeluasemasta. Direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan tämä mahdollisuus oli kuitenkin olemassa ainoastaan silloin, kun toinen jäsenvaltio oli myöntänyt hakijalle pakolaisaseman.
- 22 Kun direktiiviä 2013/32 sovelletaan yhdessä Dublin III -asetuksen kanssa, mikään jäsenvaltio ei siten ole velvollinen käsittelemään kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta silloin, kun toissijaista suojelua on jo myönnetty toisessa jäsenvaltiossa.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa kuitenkin, että vaikka Irlanti osallistuu Dublin III -asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen, se päätti olla osallistumatta direktiivin 2013/32 hyväksymiseen ja soveltamiseen, joten kyseistä jäsenvaltiota sitoo edelleen direktiivi 2005/85.
- 24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tässä yhteydessä pääasiallisesti, onko direktiivin 2005/85 25 artiklaa tulkittava siten, että silloin kun jäsenvaltio on velvollinen soveltamaan kyseistä direktiiviä yhdessä Dublin III -asetuksen kanssa, tämä artikla on esteenä kyseisen jäsenvaltion säännöstölle, jonka mukaan kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos toinen jäsenvaltio on jo myöntänyt hakijalle toissijaista suojelua. Kyseinen tuomioistuin pohtii erityisesti sitä, mikä mainitun direktiivin 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa säädettyjen tutkimatta jättämisen perusteiden ulottuvuus on, ja etenkin sitä, miten kyseisissä säännöksissä olevaa käsitettä ”asianomainen jäsenvaltio” on tulkittava.
- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa lisäksi tietää, merkitseekö se seikka, että kolmannen maan kansalainen, jolle on ensimmäisessä jäsenvaltiossa myönnetty toissijainen suojeluasema, tekee toisessa jäsenvaltiossa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, oikeuksien väärinkäyttöä ja – jos näin on – voiko jälkimmäinen jäsenvaltio katsoa, että tällaiselta hakemukselta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset.

26 Tässä tilanteessa High Court päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Tarkoitetaanko direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa tehdyllä viittauksella ’asianomaiseen jäsenvaltioon’ ensimmäistä jäsenvaltiota, joka on myöntänyt kansainvälisen suojelun hakijalle turvapaikkaa vastaavaa suojelua, vai toista jäsenvaltiota, jossa myöhempi kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on tehty, vai kumpaa tahansa näistä jäsenvaltioista?
- 2) Jos kolmannen maan kansalaiselle on myönnetty kansainvälistä suojelua toissijaisena suojeluna ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja hän muuttaa toisen jäsenvaltion alueelle, onko uuden kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekeminen toisessa jäsenvaltiossa oikeuksien väärinkäyttöä siten, että toinen jäsenvaltio voi antaa toimen, jonka mukaan tällainen myöhempi hakemus ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä?
- 3) Onko direktiivin 2005/85 25 artiklaa tulkittava siten, että se estää jäsenvaltiota, jota [direktiivi 2013/32] ei sido mutta jota [Dublin III -asetus] sitoo, hyväksymästä pääasiassa annetun kaltaisen lain, jonka nojalla kolmannen maan kansalaisen, jolle on aiemmin myönnetty toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa, turvapaikkahakemukselta puuttuvat tutkittavaksi ottamisen edellytykset?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja kolmas kysymys

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, pääasiallisesti, onko direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion, johon sovelletaan Dublin III -asetusta mutta jota direktiivi 2013/32 ei sido, säännöstölle, jonka mukaan kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos hakijalle on myönnetty toissijainen suojeluasema toisessa jäsenvaltiossa.
- 28 Aivan aluksi on todettava, että – kuten tämän tuomion 8, 11 ja 12 kohdasta ilmenee – Irlanti päätti, ettei se yhtäältä osallistu direktiivin 2013/32, jolla direktiivi 2005/85 on kumottu niiden jäsenvaltioiden osalta, joita direktiivi 2013/32 sitoo, hyväksymiseen ja soveltamiseen mutta että se toisaalta osallistuu Dublin III -asetuksen, jolla Dublin II -asetus on kumottu ja korvattu, hyväksymiseen ja soveltamiseen.
- 29 Turvapaikkamenettelyä koskevien sääntöjen osalta Irlantiin sovelletaan siten direktiiviä 2005/85 yhdessä Dublin III -asetuksen kanssa.
- 30 Direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset kyseisessä säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa.
- 31 Kuten tämän tuomion 24 kohdasta ilmenee, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, onko direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdan mukaisten tutkimatta jättämisen perusteiden nojalla sallittua, että jäsenvaltio jättää tutkimatta sellaisen kolmannen maan kansalaisen tekemän turvapaikkahakemuksen, joka on saanut aiemmin toissijaisen suojeluaseman toisessa jäsenvaltiossa. Mainitun tuomioistuimen mukaan asia olisi näin, jos kyseisissä säännöksissä käytettyä käsitettä ”asianomainen jäsenvaltio” olisi tulkittava siten, että sillä voidaan tarkoittaa jäsenvaltiota, jossa mainitulle kolmannen maan kansalaiselle on aiemmin myönnetty toissijaista suojelua.

- 32 Direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetään tältä osin, että jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos hakija saa jäädä ”asianomaiseen jäsenvaltioon” muulla perusteella, minkä johdosta hänelle on myönnetty oikeus pakolaisaseman mukaisia oikeuksia ja etuuksia vastaavaan asemaan direktiivin 2004/83 nojalla.
- 33 Kyseisen direktiivin 25 artiklan 2 kohdan e alakohdassa puolestaan todetaan, että jäsenvaltiot voivat katsoa turvapaikkahakemukselta puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos hakija saa jäädä ”asianomaisen jäsenvaltioon” alueelle muilla perusteilla, mikä suojaa häntä palauttamiselta siihen saakka, kunnes mainitun direktiivin 25 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaista aseman määrittelyä koskevassa menettelyssä on annettu päätös.
- 34 Direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan a alakohdassa käytetyllä käsitteellä ”toinen jäsenvaltio” tarkoitetaan jäsenvaltiota, jossa hakijalle on aiemmin myönnetty pakolaisasema, kun taas kyseisen direktiivin 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa mainitulla käsitteellä ”asianomainen jäsenvaltio” viitataan jäsenvaltioon, jonne hakija saa jäädä muista, viimeksi mainituissa säännöksissä tarkoitetuista syistä.
- 35 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa todennut, se, että yhtäältä 25 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja toisaalta 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa käytetään eri käsitteitä, selittyy sillä, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut säätää kahdesta eri tilanteesta, minkä vuoksi käsitteen ”asianomainen jäsenvaltio” ja käsitteen ”toinen jäsenvaltio” ei voida katsoa vastaavan toisiaan.
- 36 Tästä seuraa, että direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettulla ”asianomaisella jäsenvaltiolla” ei voida viitata jäsenvaltioon, joka on aiemmin antanut asianomaiselle hakijalle toissijaisen suojeluaseman.
- 37 Tätä tulkintaa tukee asiayhteys, johon kyseiset säännökset sisältyvät. Ilmaus ”jäminen jäsenvaltioon” määrittellään kyseisen direktiivin 2 artiklan k alakohdassa siten, että sillä tarkoitetaan jäämistä sen jäsenvaltioon alueelle, jossa turvapaikkahakemus on tehty tai jossa sitä tutkitaan. Mainitun direktiivin 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdan säännöksissä viitataan etenkin tilanteeseen, jossa hakija saa jäädä asianomaiseen jäsenvaltioon tai asianomaisen jäsenvaltioon alueelle.
- 38 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa pääasiallisesti todennut, direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa mainitulla käsitteellä ”asianomainen jäsenvaltio” tarkoitetaan näin ollen jäsenvaltiota, jossa kolmannen maan kansalainen on jättänyt turvapaikkahakemuksen ja jonka alueelle hän saa jäädä joko siksi, että kyseinen jäsenvaltio on jo myöntänyt hänelle oikeuden pakolaisaseman mukaisia oikeuksia ja etuuksia vastaavaan asemaan, tai siksi, että tällaisen aseman määrittelyä koskeva menettely on vielä kesken.
- 39 Tästä seuraa, ettei jäsenvaltio voi jättää tutkimatta sellaisen kolmannen maan kansalaisen tekemää turvapaikkahakemusta, joka on saanut aiemmin toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa, kyseisen direktiivin 25 artiklan 2 kohdan d ja e alakohdassa tarkoitettujen tutkimatta jättämisen perusteiden nojalla.
- 40 On toki niin, että direktiivin 2005/85 25 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että sen 2 kohdassa lueteltuja tutkimatta jättämisen perusteita sovelletaan ”niiden tapausten lisäksi, joissa hakemusta ei tutkita [Dublin II -asetuksen] mukaisesti”, ja että yksi näistä tutkimatta jättämisen perusteista sisältyy Dublin II -asetuksen 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan, jossa säädetään, että kyseisen asetuksen nojalla turvapaikkahakemuksen tutkimisesta vastuussa oleva jäsenvaltio on velvollinen ottamaan takaisin kolmannen maan kansalaisen, jonka hakemuksen se on hylännyt ja joka oleskelee ilman lupaa toisessa jäsenvaltiossa.

- 41 Unionin tuomioistuin on katsonut tältä osin, että kun direktiiviä 2005/85 ja Dublin II -asetusta sovelletaan yhdessä, direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan hakemus voitiin jättää tutkimatta yksinomaan silloin, kun hakijalle oli myönnetty pakolaisasema toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 58 ja 71 kohta). Jäsenvaltio, jossa kolmannen maan kansalainen, joka saa toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa, jättää turvapaikkahakemuksen, ei voi siten jättää kyseistä hakemusta tutkimatta direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla. Ensimmäinen jäsenvaltio voi kuitenkin aina aloittaa Dublin II -asetuksen 16 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella takaisinottomenettelyn.
- 42 Kuten tämän tuomion 28 kohdasta käy ilmi, on kuitenkin muistutettava, että Irlanti, johon sovelletaan edelleen direktiivillä 2013/32 kumottua direktiiviä 2005/85, on päättänyt osallistua Dublin III -asetuksen, jolla Dublin II -asetus on kumottu, hyväksymiseen ja soveltamiseen. Näin ollen ei voida katsoa, että direktiivi 2013/32 tai Dublin II -asetus sitoisivat kyseistä jäsenvaltiota.
- 43 Direktiivin 2005/85 25 artiklan 1 kohtaan sisältyvä viittaus Dublin II -asetukseen on siten ymmärrettävä viittaukseksi Dublin III -asetukseen viimeksi mainitun asetuksen 48 artiklan mukaisesti. Dublin III -asetuksen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaan Dublin II -asetuksen 16 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetystä tutkimatta jättämisen perusteesta säädetään nykyisin Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa.
- 44 Dublin III -asetuksen 18 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetyn tutkimatta jättämisen perusteen soveltamisesta tilanteessa, jossa direktiiviä 2013/32 sovelletaan yhdessä Dublin III -asetuksen kanssa, unionin tuomioistuin on todennut, että jäsenvaltio ei voi pätevästi edellyttää, että toinen jäsenvaltio ottaisi tässä asetuksessa määritellyissä menettelyissä vastaan tai takaisin sellaisen kolmannen maan kansalaisen, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty toiseksi mainitussa jäsenvaltiossa toissijaista suojelua. Unionin lainsäätäjä on tässä tilanteessa katsonut, että se, että kansainvälistä suojelua koskeva hakemus hylätään, olisi järjestettävä päätöksellä tutkimatta jättämisestä direktiivin 2013/32 33 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti pikemminkin kuin päätöksellä siirtää henkilö ja olla käsittelemättä hakemusta Dublin III -asetuksen 26 artiklan mukaisesti (määräys 5.4.2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, 39 ja 41 kohta ja tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 78 ja 79 kohta).
- 45 Koska direktiivi 2013/32 ja Dublin II -asetus eivät sido Irlantia, Irlannin toimivaltaiset viranomaiset eivät voi tehdä direktiivin 2013/32 perusteella päätöstä tutkimatta jättämisestä eivätkä aloittaa Dublin II -asetuksen perusteella vastaanotto- tai takaisinottomenettelyä tilanteessa, jossa turvapaikanhakija saa toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa, joten kyseiset viranomaiset ovat lähtökohtaisesti velvolliset tutkimaan turvapaikkahakemuksen.
- 46 Tällainen ratkaisu olisi kuitenkin ristiriidassa sekä kyseisen järjestelmän logiikan että direktiivillä 2005/85 ja Dublin III -asetuksella tavoiteltujen päämäärien kanssa, vaikka se johtuukin Irlannin tekemästä valinnasta olla soveltamatta tiettyjä yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään kuuluvia toimenpiteitä.
- 47 Kuten tämän tuomion 41 ja 44 kohdasta ilmenee, unionin lainsäätäjä on tässä yhteydessä katsonut, että sekä direktiiviä 2005/85 yhdessä Dublin II -asetuksen kanssa että direktiiviä 2013/32 yhdessä Dublin III -asetuksen kanssa sovellettaessa jäsenvaltio ei ollut velvollinen tutkimaan turvapaikkahakemusta silloin, kun hakija sai jo toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa. Tämä seikka ilmenee muun muassa direktiivin 2005/85 johdanto-osan 22 perustelukappaleesta, jonka mukaan jäsenvaltioita ei pitäisi velvoittaa arvioimaan turvapaikkahakemuksen sisältöä silloin, kun ensimmäinen turvapaikkamaa on myöntänyt hakijalle pakolaisaseman tai muutoin riittävän suojelun ja hakija otetaan takaisin tähän maahan.

- 48 Tässä yhteydessä on muistutettava, että jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella, jolle yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä perustuu, on unionin oikeudessa perustavanlaatuisen merkitys, koska sen avulla voidaan luoda ja pitää yllä alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2019, Ibrahim ym., C-297/17, C-318/17, C-319/17 ja C-438/17, EU:C:2019:219, 84 kohta).
- 49 Direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdan mukaan jäsenvaltio voi kuitenkin jättää sellaisen kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkimatta, jonka on tehnyt kolmannen maan kansalainen, joka saa riittävää suojelua kolmannessa maassa.
- 50 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa pääasiallisesti todennut, se, että Irlanti, joka osallistuu Dublin III -asetukseen, velvoitettaisiin tutkimaan kansainvälistä suojelua koskeva hakemus, jonka toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa aiemmin jo saanut kolmannen maan kansalainen on tehnyt, ei näin ollen olisi johdonmukaista sen kanssa, että Irlanti voisi jättää tutkimatta tällaisen hakemuksen, jonka on tehnyt kolmannen maan kansalainen, joka saa riittävää suojelua kolmannessa maassa.
- 51 Kuten direktiivin 2005/85 johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ja 1 artiklasta ilmenee, direktiivin tarkoituksena on esittää vähimmäisvaatimukset pakolaisaseman myöntämisestä tai poistamista koskevia jäsenvaltioiden menettelyjä varten, jotta voidaan rajoittaa turvapaikanhakijoiden edelleen liikkumista jäsenvaltioiden välillä, jos tällainen liikkuminen johtuu lainsäädännöllisistä eroavuuksista jäsenvaltioiden välillä. Unionin tuomioistuin on todennut Dublin III -asetuksesta, että sillä pyritään nimenomaan estämään tällainen liikkuminen ottamalla käyttöön kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion yhteiset määrittämisperusteet ja -menettelyt (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2019, H. ja R., C-582/17 ja C-583/17, EU:C:2019:280, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 52 Jos Irlannin kaltainen jäsenvaltio, jota direktiivi 2005/85 ja Dublin III -asetus sitovat, olisi velvollinen tutkimaan sellaisten kolmansien maiden kansalaisten tekemät turvapaikkahakemukset, jotka jo saavat toissijaista suojelua toisessa jäsenvaltiossa, tämä tilanne saattaisi rohkaista heitä siirtymään muihin jäsenvaltioihin, ja se aiheuttaisi näin edelleen liikkumista, jota kyseisellä direktiivillä ja kyseisellä asetuksella nimenomaan pyritään estämään (ks. analogisesti Dublin III -asetuksen osalta tuomio 17.3.2016, Mirza, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 52 kohta).
- 53 Tästä seuraa, että jos jäsenvaltiot voivat jättää turvapaikkahakemuksen tutkimatta silloin, kun hakija saa riittävää suojelua kolmannessa maassa, niiden on – kun otetaan huomioon yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän asiayhteys ja sillä tavoitellut päämäärät – voitava tehdä näin sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun hakijalle on jo myönnetty toissijaista suojelua jossakin toisessa jäsenvaltiossa.
- 54 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2005/85 25 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä jäsenvaltion, johon sovelletaan Dublin III -asetusta mutta jota direktiivi 2013/32 ei sido, säännöstölle, jonka mukaan kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos hakijalle on myönnetty toissijainen suojeluasema toisessa jäsenvaltiossa.

Toinen kysymys

- 55 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 56 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1.12.2005 annetun neuvoston direktiivin 2005/85/EY 25 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että se ei ole esteenä jäsenvaltion, johon sovelletaan kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta 26.6.2013 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 604/2013 mutta jota kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/32/EU ei sido, säännöstölle, jonka mukaan kansainvälistä suojelua koskevalta hakemukselta katsotaan puuttuvan tutkittavaksi ottamisen edellytykset, jos hakijalle on myönnetty toissijainen suojeluasema toisessa jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset